

Svangerskapsavbrudd - Håndtering og prøvetaking av aborterte fostre

D48507

 Utgave:
2.00

 Gjelder fra:
17.10.2025

Side 1 av 4

Hensikt og omfang

- Sikre respektfull og ensartet håndtering av aborterte fostre.
- Aborterte fostre omfatter materiale fra spontan- og provosert aborterte fostre inntil 22 fullgatte svangerskapsuker (154 dager).

Ansvar/målgruppe

- Gynekologer, sykepleiere og fagleder autopsi.

Handling

Undersøkelse av fosteret

- Retningslinjene er ikke til hinder for nødvendig undersøkelse av fostre for å fastslå årsakene til sykdom. Sykehuset (legen) informerer kvinnen dersom det gjøres undersøkelser av fosteret.

Medisinsk forskning

- Retningslinjene er ikke til hinder for bruk av aborterte fostre til medisinsk forskning. I slike tilfeller skal det innhentes skriftlig samtykke fra kvinnen.

Abort før 12 uke

- Behandles som annet biologisk materiale

Abort etter 12 uke

- Fosteret gravlegges i en fellesgrav på den kirkegården familien sokner til. Dette får foreldrene mer informasjon om på patologisk avdeling.

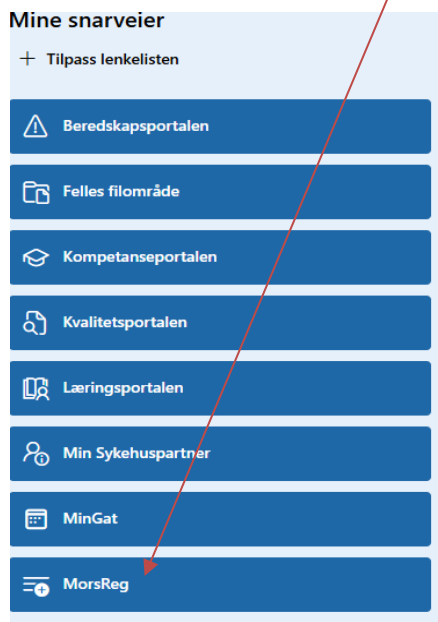
Etter at kvinnen har abortert

NB! Ved provosert abort, vil underliggende punkter ikke alltid være aktuelt.

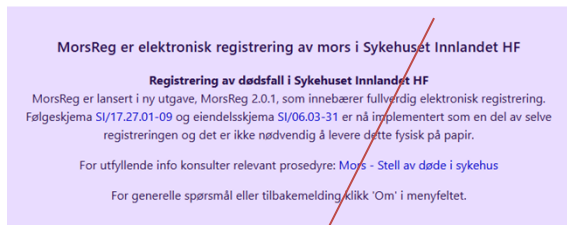
- Det anbefales at begge foreldre ser fosteret/ barnet ved spontanabort.
- Forklar på forhånd hvor stort det er, kjønn, ev. misdannelser eller skader.
- Legg fosteret/barnet i en egnet eske/kiste (ikke pussbekken) med litt tøy i og dekk til med "dyne". Ta på det og snu det, tilby kvinnen/paret å berøre det. Bruk god tid. Paret kan gjerne ha fosteret/barnet inne hos seg ei stund alene om ønskelig.
- Foreldrene bør få mulighet til å ta bilder av fosteret.

Ved foster til minnelund og/eller obduksjon

- Lag hjelpenummer på fosteret og klistre det på eske/kiste og fullmaktspapirer som følger med til patologisk avdeling. Dette for at det økonomiske skal være i orden i forhold til NAV, se [DIPS Arena- Opprett ny pasient \(hjelpenummer\)](#)
- Fosteret plasseres i eske/kiste og settes på kjølerom med kvinnens og fosterets navnelapp på.
- Fyll ut «MorsReg» fra MinSide:

MorsReg

Ny mors-registrering →

Ny mors-registrering

Audetes navn *	<input type="text"/>	
Personnummer *	<input type="text"/>	
Dødsdato/Årstid d.d.*	Klikkeslett	Dato ned-/veikjøring *
24.09.2025	☒	24.09.2025
Hullet mors-øpm * (Velg i nedtrekk)	<input type="text"/>	
Velg ...		
Arbeidingsregulerings-/Ambulans-ID *	<input type="text"/>	
Kontaktperson på arbeidingsregulerings-/Ambulans-ID *	<input type="text"/>	
Skal det legges obduksjon?	Er dette postbukt?	
Velg ...	Velg ...	
Har pasienten implantert pacemaker, ICD?	Hva	<input type="text"/>
Velg ...	Hvis 'Ja'...	
Er det grunn til å tro at moren har smittet?	Hva	<input type="text"/>
Velg ...	Hvis 'Ja'...	
Navnet på pårørende	Telefonnummer	<input type="text"/>

Beskjeder/andre opplysninger

Eiendeler

Ingen eiendeler/eiendeler uteløst fra post

Klarer (Hva)

Lommebok (Innhold)

Smykker (Spesifiser)

Klokke (Spesifiser)

Annet (Spesifiser)

- Registrer fosteret som død i DIPS, bruk [DIPS Arena - Mors, registrere](#)

Utgave: 2.00	Svangerskapsavbrudd - Håndtering og prøvetaking av aborterte fostre	D48507 Side 3 av 4
-----------------	--	-----------------------

- Send med ferdig underskrevet Fullmaktsskjema av forelder; bruk [Fullmakt \(skjema\) - Barnegravferd og foster](#)
- Utfylling av skjema fra medisinsk fødselsregister (MFR) ved spontanaborter etter uke 12 og nemdbehandlede aborter: «Melding om avsluttet svangerskap etter 12. uke - Fødsel, dødfødsel, spontan abort» foretas av helsesekretær.

Obduksjon

Skal fosteret obduseres følg prosedyren [Foster - til obduksjon](#)

Dersom det haster gis beskjed til patologisk avdeling ved autopsitekniker på vakttelefon 612 72 173.

Fosteret skal ligge tørt mellom 2 pussbekken eller i pappkiste.

Obduksjonsbegjæring rekvireres på fosterets ID/hjelpenummer. Skriv ut rekvisisjonen etter utfylling. Kopi av rekvisisjon scannes i journal.

Prøvetaking av navlestreng og placenta

Ved prøver for kromosomundersøkelse skal det tas «ferske» prøver på avdelingen og sendes direkte til Cytogenetikk, avdeling for medisinsk genetikk, OUS Ullevål.

Kromosonanalyse/DNA

Bruk rekvisisjon på Mors ID [Medisinsk-genetiske analyser](#), Oslo Universitetssykehus, avdeling for medisinsk genetikk, Ullevål. Prøvematerialene legges i samme prøveglass (hvit lokk) tilsett NaCl 9 mg/ml.

- En bit av morkake. 1x 1cm
- En bit av navlestreng.

Skriv ut rekvisisjonen etter utfylling. Kopi av rekvisisjon scannes i journal.

Prøvene leveres til laboratoriet, som plasserer de i kjøleskap og tar ansvar for at prøvene sendes med bud til OUS på hverdager til: Cytogenetikk, avd. for Medisinsk genetikk, OUS Ullevål. Telefonnummer: 22 11 98 97.

Andre ordninger kvinnen/foreldrene kan velge

- Kirkegård/minnegravlund ved aborter før 12. svangerskapsuke.
- Fosteret behandles som annet biologisk materiale etter 12. svangerskapsuke. (skal da ikke leveres på patologisk avdeling).
Dersom kvinnen har valgt en annen håndtering enn den rutinemessige, skal opplysningene dokumenteres av ansvarlig sykepleier/jordmor i pasientens journal. Dvs. spontanabort i DIPS og provosert abort i svangerskapsavbrudd journalen i Partus.
- Dersom kvinnen/foreldrene ønsker det, kan de få en minnestund ved minnelunden. Ta kontakt med lokal kirkeverge.

Referanser

[SI/15.01-01](#)
[SI/15.03-02](#)

[SI/17.16.07-02](#)
[SI/17.27.01-08](#)
[SI/17.29-12](#)

[DIPS Arena - Regionale brukerveiledere \(Metodebok\)](#)
[Partus - Svangerskapsavbrudd - arbeidsflyt, selvbestemt abort og nemd.](#)
[Foster - til obduksjon](#)
[Mors – følgeskjema til bruk ved datastans](#)
[Fullmakt \(skjema\) - Barnegravferd og foster](#)

Utgave: 2.00	Svangerskapsavbrudd - Håndtering og prøvetaking av aborterte fostre	D48507 Side 4 av 4
-----------------	--	-----------------------

[KBK/17.04-18](#)

[Fødsel - Intrauterin fosterdød, dødfødsel, utredning og oppfølging](#)

1. Helsedirektoratet. Håndtering av aborterte fostre [Internett]. Oslo: Helsedirektoratet; 2019 [hentet 23.02.2023]. Sist faglig oppdatert 20. desember 2019. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/abort-svangerskapsavbrudd-veileder-til-forskrift/handtering-av-aborterte-fostre>
2. Helsedirektoratet. Veileder til forskrift om svangerskapsavbrudd (abortforskriften) (høringsutkast) [Internett]. Oslo: Helsedirektoratet; [ukjent år]. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/horinger/veileder-til-forskrift-om-svangerskapsavbrudd>
3. Forskrift om innsamling og behandling av helseopplysninger i Medisinsk fødselsregister [Internett]. FOR-2001-12-21-1476. Oslo: Helse- og omsorgsdepartementet; 2001 [sist endret 2021]. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2001-12-21-1476>